

Αλιευτικός Τουρισμός- Καινοτομία επαγγελματιών για δραστηριότητες αλιευτικού τουρισμού

Erasmus+, KA202 - Strategic Partnerships for vocational education and training

Project N° 2020-1-LV01-KA202-077503

IO1: Έκθεση σύνθεσης αναφοράς σχετικά με τις νέες διαδικασίες και τεχνικές μάρκετινγκ για το σχεδιασμό, την προώθηση και την αναθεώρηση προϊόντων/υπηρεσιών στον αλιευτικού τουρισμού.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου 2020-1-LV01-KA202-077503

Το παρόν έγγραφο δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος FISHINGVET, με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του προγράμματος Erasmus+.

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά θεώρηση του περιεχομένου που αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις των δημιουργών και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτό.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου 2020-1-LV01-KA202-077503

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	4
1. Βασικά ευρήματα σχετικά με τον αλιευτικό τουρισμό στις χώρες εταίρους: μια συγκριτική ανάλυση	6
1.1. Δημογραφικά στοιχεία.....	6
1.2. Επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης	7
1.3. Προηγούμενη εμπειρία στον τουρισμό και την αλιεία	8
1.4. Δραστηριότητες επικοινωνίας και μάρκετινγκ στον αλιευτικό τουρισμό	10
1.5. Αλιεία - καθιερωμένη τουριστική δραστηριότητα στις χώρες εταίρους	10
1.6. Τοπική θαλάσσια φυσική κληρονομιά και παραδοσιακή αλιευτική κουλτούρα στις χώρες εταίρους	11
1.7. Ιδέες/αντίληψη για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία	12
1.8. Υποστηρικτικά εργαλεία για τους φορείς εκμετάλλευσης του αλιευτικού τουρισμού	14
1.9. Ανάγκες στην εκπαίδευση/δια βίου μάθηση.....	16
2. Βασικά θέματα για την ανάπτυξη των κεφαλαίων/ενοτήτων κατάρτισης στα IO2 και IO3	18
3. Βάση για γνώσεις σχετικά με νέες διαδικασίες και τεχνικές μάρκετινγκ για προϊόντα/υπηρεσίες στον αλιευτικό τουρισμό: σε σύγκριση με την ανάλυση βέλτιστων πρακτικών από όλες τις χώρες εταίρους.....	18
4. Συμπέρασμα / βασικά σημεία της έκθεσης συγκριτικής αξιολόγησης.....	23

Εισαγωγή

Κατάρτιση καινοτομίας επαγγελματιών για δραστηριότητες αλιευτικού τουρισμού – Το έργο FISHINGVET συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus + – KA2 Συνεργασία για την καινοτομία και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών – Στρατηγικές συμπράξεις για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Ο γενικός στόχος είναι η ανάπτυξη ποιοτικών και καινοτόμων μαθημάτων κατάρτισης για επαγγελματίες που σχετίζονται με τον αλιευτικό τουρισμό. Οι ομάδες-στόχοι του έργου είναι επαγγελματίες που εργάζονται στον τομέα του τουρισμού ή/και άνεργοι επαγγελματίες που ενδιαφέρονται να εισέλθουν στον κλάδο.

Το έργο προωθεί την υλοποίηση καινοτόμων μαθημάτων κατάρτισης για την αύξηση των ευκαιριών βιώσιμης επιχειρηματικότητας και την ανάπτυξη της εμπειρογνωμοσύνης των επαγγελματιών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίζονται στον τομέα αυτό. Το έργο θα απευθύνεται σε επαγγελματίες προκειμένου να ευαισθητοποιηθούν για τις ευκαιρίες σταδιοδρομίας στον τουρισμό που σχετίζονται με την αλιεία και τη βελτίωση των δεξιοτήτων τους μέσω της εφαρμογής μιας άσκησης σημείου αναφοράς σχετικά με νέες διαδικασίες και τεχνικές μάρκετινγκ για το σχεδιασμό, την προώθηση και την επανεξέταση προϊόντων ή υπηρεσιών στον πεσκα-τουρισμό (IO1).

Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του IO1, η εταιρική σχέση αποσκοπεί στην ανάπτυξη 4 εθνικών εκθέσεων στη Λετονία, την Ιταλία, την Κύπρο και τη Βουλγαρία, προκειμένου να συγκεντρωθούν πληροφορίες σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση του αλιευτικού τουρισμού σε κάθε χώρα εταίρο. Η παρούσα έκθεση αναλύει τα εθνικά δεδομένα και τα αποτελέσματα που ανακτώνται σε όλες τις χώρες εταίρους από τα ερωτηματολόγια στα οποία απάντησαν επαγγελματίες που εργάζονται στους τομείς της ναυτιλίας και της θάλασσας. Οι εταίροι υπογραμμίζουν την ιδέα ότι θα πρέπει πάντα να διατηρείται ένα ορισμένο σύνολο ελάχιστων προτύπων, ανεξάρτητα από τις διαφορές μεταξύ της κατάστασης του αλιευτικού τουρισμού στις χώρες τους και ανέπτυξαν το ερωτηματολόγιο που υποστηρίζει το PRISM ως επικεφαλής του IO1 του έργου. Ήταν δύσκολο να συγκεντρωθούν ερωτηματολόγια λόγω της πανδημίας COVID και της διακοπής των δραστηριοτήτων αλιευτικού τουρισμού τους τελευταίους 18 μήνες.

Αυτή η έκθεση είναι στην πραγματικότητα προϊόν κοινών προσπάθειών όλων των χωρών εταίρων με τα αποτελέσματα 45-50 ερωτηματολογίων σε κάθε χώρα εταίρο, προκειμένου να συλλέξει και να παρουσιάσει τις βέλτιστες πρακτικές για τον αλιευτικό τουρισμό σε κάθε εθνικό επίπεδο.

Οι κύριοι στόχοι των εθνικών εκθέσεων είναι:

1. Να θεσπίζουν μια βάση γνώσεων σχετικά με τις νέες διαδικασίες και τις τεχνικές μάρκετινγκ για προϊόντα και υπηρεσίες στον αλιευτικό τουρισμό·

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου 2020-1-LV01-KA202-077503

- Να παρέχουν ένα βέλτιστο πλαίσιο γνώσεων για την ανάπτυξη και την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας του αλιευτικού τουρισμού, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί όχι μόνο κατά τη διάρκεια του έργου, αλλά κυρίως πέραν της ολοκλήρωσής του·
- να αποκτήσουν πλήρη εντοπισμό και κατανόηση των προκλήσεων, των δυνατών σημείων και των ευκαιριών που σχετίζονται με τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την προώθηση προϊόντων και υπηρεσιών στον αλιευτικό τουρισμό της σε κάθε χώρα εταίρο·
- να ελέγχουν τις ορθές πρακτικές που έχουν ήδη αναπτυχθεί στις συμμετέχουσες χώρες και να τις συγκρίνουν επίσης με άλλες χώρες της ΕΕ·
- να προσδιορίζουν και αναλύουν τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τον σχεδιασμό, την προώθηση και την αξιολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών στις χώρες εταίρους, ταυτόχρονα, να παρέχουν τις πληροφορίες που απαιτούνται για τον επιτυχή σχεδιασμό και την ανάπτυξη συγκεκριμένων και συμπληρωματικών εργαλείων κατάρτισης στις συμμετέχουσες χώρες που απευθύνονται τόσο στους εκπαιδευόμενους όσο και στους εκπαιδευτές·
- να αξιολογεί τα υφιστάμενα επίπεδα γνώσεων σχετικά με τον αλιευτικό τουρισμό και να αξιολογεί τις βέλτιστες πρακτικές με έμφαση στον τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα δεδομένα αναφοράς στα μαθήματα κατάρτισης του έργου·

Αυτή η τελική «έκθεση σύνθεσης αναφοράς σχετικά με τις νέες διαδικασίες και τις τεχνικές μάρκετινγκ για το σχεδιασμό, την προώθηση και την αναθεώρηση προϊόντων ή υπηρεσιών στον αλιευτικό τουρισμό» περιέχει τις προσδιοριζόμενες βέλτιστες πρακτικές και τις συναφείς επιδόσεις τους όσον αφορά την ανάπτυξη του αλιευτικού τουρισμού σε ολόκληρη την Ευρώπη.

1. Βασικά ευρήματα σχετικά με τον αλιευτικό τουρισμό στις χώρες εταίρους: μια συγκριτική ανάλυση

1.1 Δημογραφικά στοιχεία

Από δημογραφική άποψη, στην Ιταλία (I), τη Βουλγαρία (BG), την Κύπρο (CY) και τη Λετονία (LV), η πλειονότητα των ερωτηθέντων είναι άνδρες: 85% (I), 78% (BG), 68,3% (CY) και 89% (LV). Η ηλικία των επαγγελματιών του αλιευτικού τουρισμού είναι παρόμοια στις χώρες εταίρους: 45% (I), 48% (BG) και 31,7% (CY) είναι **41-55 ετών**. Στη Λετονία το 70% είναι ηλικίας 56-65 ετών. Η νεότερη ομάδα που είναι 30-40 είναι μόνο το 4% των ερωτηθέντων. Οι επαγγελματίες που ασχολούνται κυρίως με την αλιεία και εργάζονται στους τομείς της ναυτιλίας και της θάλασσας στην Ιταλία προέρχονται κυρίως από το Παλέρμο με ποσοστό 30% των ανταποκριτών και άλλων από μικρά νησιά της Σικελίας και διαφορετικές πόλεις στις ακτές της θάλασσας, από μια ευρεία γεωγραφική περιοχή σε ολόκληρη τη Σικελία. Οι επαγγελματίες που ασχολούνται κυρίως με την αλιεία και εργάζονται στους τομείς της ναυτιλίας και της ναυτιλίας στην Κύπρο είναι κυρίως από τη Λεμεσό για με ποσοστό σχεδόν 70% των ανταποκριτών και άλλοι από τη Λευκωσία. Μόνο λίγοι απάντησαν ότι είναι από τη Λάρνακα, και ένα μικρό ποσοστό από αυτούς δεν διευκρίνισε την πόλη της κατοικίας τους.

Οι επαγγελματίες που ασχολούνται κυρίως με την αλιεία και εργάζονται στους τομείς της ναυτιλίας και της θάλασσας στη Βουλγαρία προέρχονται κυρίως από τις μεγάλες πόλεις Μπουργκάς και Βάρνα. Υπάρχουν εκπρόσωποι από μικρότερες πόλεις δίπλα στη θάλασσα, όπως η Καβάρνα, το Πριμόρσκο, το Νέσεμπαρ και η Σάμπλα. Στη Λετονία, οι επαγγελματίες που ασχολούνται κυρίως με την αλιεία και εργάζονται στους τομείς της ναυτιλίας και της θάλασσας στη Λετονία προέρχονται από τις περιφέρειες Jurmala και Engure της Λετονίας, λόγω της γεωγραφικής περιοχής κοντά στη θαλάσσια περιοχή, κοντά στην περιοχή της Ρίγας και των πτυχών κατανομής του πληθυσμού.

Όσον αφορά το επάγγελμα των ανταποκριτών **στην Ιταλία**, το μεγαλύτερο ποσοστό των ανταποκριτών είναι εμπειρογνώμονες και επαγγελματίες στον τομέα της αλιείας και του τουρισμού (45%). Με ποσοστό 22,5% είναι επιχειρήσεις ειδικευμένες στον τουρισμό. **Μόνο το 10% είναι επιχειρήσεις στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού** και το 7,5% είναι επιχειρήσεις ειδικευμένες στην αλιεία.

Στη Βουλγαρία, το μεγαλύτερο ποσοστό είναι αυτό που έχει επιχειρήσεις ειδικευμένες στην αλιεία (44%). Με ποσοστό 36% είναι οι εμπειρογνώμονες και οι επαγγελματίες στον τομέα της αλιείας.

Στην Κύπρο, το μεγαλύτερο ποσοστό των ανταποκριτών είναι ειδικοί και επαγγελματίες στον τομέα της αλιείας και του τουρισμού (22%). Με ποσοστό 17,1% είναι πάροχοι εκπαίδευσης στα τμήματα ναυτιλιακών και αλιευτικών σπουδών, το 7,3% είναι Ναυτικοί Επόπτες.

Στη Λετονία, όσον αφορά το επάγγελμα των ερωτώμενων, μπορεί να διαπιστωθεί ότι η υψηλότερη ομάδα ερωτώμενων είναι οι εμπειρογνώμονες και οι επαγγελματίες στον τομέα της αλιείας ή του τουρισμού κατά 80%.

Με το 10% να προέρχονται από επιχειρήσεις εξειδικευμένης αλιείας. Άλλες ομάδες είναι ασήμαντες.

1.2 Επίπεδο εκπαίδευσης και κατάρτισης

Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης **στην Ιταλία**, οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι το υψηλότερο επίπεδο **εκπαίδευσής τους είναι πτυχίο Λυκείου (37,5%),** και πτυχίο Bachelor (25%). Το 17,5% έχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών και εμπορική σχολή/κολεγιακή εκπαίδευση. Μόνο το 2,5%, από τους ερωτώμενους δεν έχουν τελειώσει το λύκειο. Στη Βουλγαρία, όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης στη **Βουλγαρία**, οι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσής τους είναι πτυχίο **Λυκείου (56%)** και Μεταπτυχιακό (18%). Περίπου το 16% των ερωτηθέντων έχει διδακτορικό. **Στην Κύπρο**, οι ανταποκριτές απάντησαν ότι το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσής τους είναι μεταπτυχιακό (61%), και προπτυχιακό (22%). Το 9,8% έχει διδακτορικό και δoκτοράτο ή Higher. Με 4,9% οι ανταποκριτές έχουν τελειώσει την εμπορική σχολή και το κoλέγιο και με μικρότερο ποσοστό το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσής τους είναι το πτυχίο λυκείου. Στη **Λετονία**, όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης, οι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι το υψηλότερο **επίπεδο εκπαίδευσής τους είναι** πτυχίο λυκείου (16%), σχολείο (30%) και κολλέγιο (44%). Μόνο το 10% των ερωτηθέντων έχει προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό.

Σε ερώτηση εάν έχουν εκπαιδευτεί στην αλιεία, οι ερωτηθέντες **στην Ιταλία** απάντησαν **ΟΧΙ** με 50% και **ΝΑΙ** με το ίδιο ποσοστό. **Στη Βουλγαρία, το 68%** των ερωτηθέντων παραδέχτηκε ότι δεν έχει προηγούμενη κατάρτιση στον τομέα της **αλιείας**. Περίπου το 1/3 έχει απαντήσει ότι έχει (32%). **Στην Κύπρο** οι ανταποκριτές απάντησαν **ΟΧΙ με 65,9%** και **ΝΑΙ με ποσοστό 34,1%**, οπότε **παρόμοιες οι απαντήσεις σε Βουλγαρία και Κύπρο. Το 100%** των ερωτηθέντων στη **Λετονία** παραδέχονται ότι δεν έχουν προηγούμενη κατάρτιση στον τομέα της **αλιείας**.

Σε παρόμοια ερώτηση εάν οι ερωτηθέντες έχουν **εκπαιδευτεί στον αλιευτικό τουρισμό**, στην Ιταλία η απάντηση ήταν **ΟΧΙ με ποσοστό 87,5%**. **Μόνο το 16%** των **Βουλγάρων** ερωτηθέντων έχουν δηλώσει ότι έχουν προηγούμενη κατάρτιση στον αλιευτικό τουρισμό. **Το 84%** δεν έχει τέτοια εμπειρία. **Στην Κύπρο** η απάντηση ήταν **ΟΧΙ με ποσοστό 92,7%**. **Το 100%** των ερωτηθέντων από τη **Λετονία** απάντησαν ότι δεν έχουν προηγούμενη κατάρτιση στον αλιευτικό τουρισμό!

Στην Ιταλία, οι ερωτηθέντες φαίνεται να μην έχουν προηγούμενη κατάρτιση σχετικά με την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία και τις επιχειρήσεις με 62,5% και 37,5% να έχουν εκπαιδευτεί σε αυτούς τους τομείς. Στη Βουλγαρία, το 36% των ερωτηθέντων συμμερίζεται ότι δεν είχε προηγούμενη κατάρτιση σε αυτούς τους τομείς. Στην Κύπρο το 34,1% δεν είχε εκπαιδευτεί σε αυτούς τους τομείς. Έτσι, **οι απαντήσεις ήταν αρκετά παρόμοιες και στις τρεις χώρες εταίρους. Στη Λετονία, το 10%** των ερωτηθέντων συμμερίζεται ότι είχε κάποια προηγούμενη κατάρτιση στους τομείς της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και των επιχειρήσεων. **Το 90%** ανταποκρίθηκε **αρνητικά**.

1.3 Προηγούμενη εμπειρία στον τουρισμό και την αλιεία

Στην Ιταλία, οι ερωτηθέντες είχαν στο παρελθόν **εργασιακή εμπειρία στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού με υψηλό ποσοστό 75%** και το 25% δεν είχαν προηγούμενη εργασιακή εμπειρία στον τομέα.

Στη **Βουλγαρία**, μόνο το **4%** των ερωτηθέντων δηλώνουν ότι έχουν εργαστεί στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού στο παρελθόν. Στην **Κύπρο**, οι ερωτηθέντες φαίνεται ότι δεν είχαν καμία εργασιακή εμπειρία στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού στο παρελθόν με **υψηλό ποσοστό 95,1%** και το 4,9% να είχε προηγούμενη εργασιακή εμπειρία στον τομέα.

Στην Ιταλία, το **54,5%** των ερωτηθέντων έχει 1-3 χρόνια εμπειρίας στον τομέα. Στη **Βουλγαρία**, δεδομένου ότι μόνο το **4%** των ερωτηθέντων απάντησαν ότι έχουν εμπειρία στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού, οι απαντήσεις που παρέχονται εδώ είναι δύο και δεν μπορούν να συστηματοποιηθούν με επαρκείς πληροφορίες. Ένας ερωτώμενος έχει δηλώσει ότι έχει εμπειρία μεταξύ 4-7 ετών και ένας έχει δηλώσει ότι έχει πάνω από 10 χρόνια εμπειρίας. **Το ίδιο ισχύει και για την Κύπρο, όπου λίγοι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι έχουν εμπειρία αλιευτικού τουρισμού. Στη Λετονία, κανένας από τους ερωτηθέντες δεν απάντησε ότι έχει εργαστεί στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού στο παρελθόν.**

Το κύριο προϊόν/υπηρεσία που προσφέρουν οι επαγγελματίες στην Ιταλία είναι η τοπική γαστρονομία, που ισοδυναμεί με το 75% των ερωτηθέντων με 30 απαντήσεις. Οι επισκέψεις σε φυσικά περιουσιακά στοιχεία ήταν 27 απαντήσεις, αντιπροσωπεύοντας το 67,5% των υπηρεσιών που προσφέρουν οι φορείς του αλιευτικού τουρισμού. Τα μαθήματα αλιείας αντιπροσωπεύουν το 60% των υπηρεσιών/προϊόντων με 24 απαντήσεις, οι επισκέψεις στα χωριά των αλιέων σημείωσαν 6 απαντήσεις που ισοδυναμούν με το 15% του συνόλου. Στη Βουλγαρία, δύο ερωτηθέντες απάντησαν ότι προσφέρουν επισκέψεις σε φυσικά περιουσιακά στοιχεία και δύο ακόμη απάντησαν ότι παρέχουν ταξίδια σε

ψαροχώρια. Σύμφωνα με τις υπηρεσίες και τα προϊόντα που σχετίζονται με τον αλιευτικό τουρισμό **στην Κύπρο, οι περισσότεροι από τους ερωτηθέντες δεν ασχολούνται 100% με τον αλιευτικό τουρισμό:**

η απάντηση του 80,5 % αυτών είναι ότι το ερώτημα αυτό δεν εφαρμόζεται γι 'αυτούς. Το 7,3% των ανταποκριτών παρέχει συμβουλές σχετικά με την αλιεία στον τομέα της αλιείας και το 2,4% οι ανταποκριτές παρέχουν μαθήματα αλιείας, επισκέψεις σε χωριά, προώθηση αλιευτικών προϊόντων, επισκέψεις στα φυσικά περιουσιακά στοιχεία και στα ψαροχώρια και την τοπική **γαστρονομία.** **Στη Λετονία, η κύρια υπηρεσία που προσφέρουν οι ερωτηθέντες είναι η τοπική γαστρονομία (60%). Το 16% των ερωτηθέντων επέλεξε την επιλογή «ανευ αντικειμένου».**

1.4 Δραστηριότητες επικοινωνίας και μάρκετινγκ στον αλιευτικό τουρισμό

Στην Ιταλία οι δραστηριότητες επικοινωνίας και μάρκετινγκ που εκτελούν οι ανταποκριτές στην αλιευτική τουριστική τους δραστηριότητα συνδέονται κυρίως με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδίκτυο, μαζί με ξενοδοχεία και εστιατόρια από την περιοχή και επαγγελματίες του τουρισμού, όπως ταξιδιωτικούς πράκτορες και ταξιδιωτικά γραφεία. Οι ερωτηθέντες από τη **Βουλγαρία** έχουν δηλώσει ότι μόνο το διαδίκτυο και το **τηλέφωνο** λειτουργούν καλά για αυτούς και παρέχουν αποτελέσματα όσον αφορά τις δραστηριότητες επικοινωνίας και μάρκετινγκ. Στην Κύπρο οι απαντήσεις **ΔΕΝ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ** για τους περισσότερους ερωτηθέντες με ποσοστό έως και 60%. Άλλοι ασχολούνται με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τους διαύλους επικοινωνίας των Ναυτικών Επιστατών.

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων αποκάλυψε ότι μόνο **το προσωπικό δίκτυο και η σύνδεση είναι οι κύριες δραστηριότητες επικοινωνίας και μάρκετινγκ στον αλιευτικό τουρισμό στη Λετονία.**

1.5 Αλιεία - καθιερωμένη τουριστική δραστηριότητα στις χώρες εταίρους

Σε ερώτηση σχετικά με την αλιεία ως καθιερωμένη τουριστική δραστηριότητα **στην Ιταλία**, οι ερωτηθέντες συμφωνούν με το **87,5%** ότι στην Ιταλία στις περιοχές των κατοικιών τους η αλιεία αποτελεί **έθιμο και παράδοση**, ενώ το 12,5% δεν θεωρεί την αλιεία παράδοση στις περιοχές τους. **Στη Βουλγαρία**, το **100% των ερωτηθέντων ανέφεραν ότι η αλιεία αποτελεί καθιερωμένη τουριστική δραστηριότητα στη χώρα**. **Στην Κύπρο** οι ερωτηθέντες συμφωνούν με το **56,1%** ότι στις περιοχές των κατοικιών τους η αλιεία αποτελεί **έθιμο και παράδοση**, ενώ το 43,9% δεν θεωρεί την αλιεία παράδοση στις περιοχές τους.

Σε παρόμοια ερώτηση και σε ποιο βαθμό ο αλιευτικός τουρισμός αποτελεί πρακτική δραστηριότητα στην επικράτειά τους, οι ερωτηθέντες έχουν τις ακόλουθες απαντήσεις:

- **Στην Ιταλία** με ποσοστό **70%** συμφωνούν ότι ο **αλιευτικός τουρισμός είναι μια αυξανόμενη δραστηριότητα**, το 15% απάντησε ότι δεν ασκείται πολύ στην επικράτεια και το 15% απάντησε ότι είναι γνωστό, αλλά οι επιχειρήσεις δεν είναι έτοιμες να αντιμετωπίσουν την αγορά.
- **Στη Βουλγαρία** υπάρχει **έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με την πρακτική των δραστηριοτήτων του τουρισμού σε τοπικό επίπεδο**. Το **56%** των ερωτηθέντων **δεν γνωρίζουν αν τέτοιες δραστηριότητες ασκούνται στα εδάφη τους**. Το 4% των ανθρώπων που απάντησαν θεωρούν ότι ο αλιευτικός τουρισμός είναι μια σημαντική δραστηριότητα και ένα άλλο 4% συμφωνεί ότι έχει αυξανόμενη δραστηριότητα.
- **Στην Κύπρο** με ποσοστό **39%** συμφωνούν ότι ο **αλιευτικός τουρισμός είναι μια αυξανόμενη δραστηριότητα**, το 22% δεν γνωρίζει πραγματικά, το 14,6% συμφωνεί ότι ο αλιευτικός τουρισμός είναι γνωστός, αλλά οι επιχειρήσεις δεν είναι έτοιμες να αντιμετωπίσουν την αγορά, το 12,2% συμφωνεί ότι ο αλιευτικός τουρισμός είναι μια σημαντική δραστηριότητα και μερικοί, ότι δεν ασκείται στην επικράτειά τους.

1. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων αποκάλυψε ότι η αλιεία αποτελεί καθιερωμένη τουριστική δραστηριότητα στη Λετονία. Η πλειοψηφία (80%) των ερωτηθέντων απάντησαν ότι ο αλιευτικός τουρισμός δεν ασκείται στη Λετονία. Ενώ άλλοι (20%) απάντησαν «δεν γνωρίζω».

1.6 Τοπική θαλάσσια φυσική κληρονομιά και παραδοσιακή αλιευτική κουλτούρα στις χώρες εταίρους

Σε μια ερώτηση εάν οι ερωτηθέντες θέλουν να προωθήσουν μια τοπική θαλάσσια φυσική κληρονομιά ή μια παραδοσιακή αλιευτική κουλτούρα που τους αρέσει, αυτές ήταν οι απαντήσεις στην Ιταλία:

- Μικρότερα νησιά (6)
- Τοπικός πολιτισμός και παραδόσεις (3)
- Γνώση της παράκτιας περιοχής(3)
- Τεχνικές αλιείας των μικρών νησιών του παρελθόντος (2)
- Τουριστικά αξιοθέατα όπως μικρά ψαροχώρια, διάσημα αξιοθέατα(2)
- Τοπικά ψάρια

Όταν ρωτήθηκαν στην ερώτηση "Ποια τοπική θαλάσσια φυσική κληρονομιά και παραδοσιακό αλιευτικό πολιτισμό θα θέλατε να προωθήσετε στην περιοχή σας;", οι ερωτηθέντες από τη Βουλγαρία απάντησαν ότι η φυσική κληρονομιά στην ακτή της Μαύρης Θάλασσας - προστατευόμενες φυσικές περιοχές, φυσικά και αρχαιολογικά αποθέματα, δέλτα, ενδιαίτηματα πτηνών κ.λπ., ψαροχώρια, αγροκτήματα μυδιών, αλιεία παραδοσιακών ψαριών όπως σκουμπρί, zargan, gobiidae θεωρούνται από αυτούς ως τα πράγματα που πρέπει να προωθηθούν στα εδάφη τους. Σε ερώτηση εάν οι ερωτηθέντες θέλουν να προωθήσουν μια τοπική θαλάσσια φυσική κληρονομιά ή παραδοσιακή αλιευτική κουλτούρα που τους αρέσει **στην Κύπρο, οι απαντήσεις τους είναι έως και 80% που δεν γνωρίζουν πραγματικά ή ΔΕΝ ΤΑΥΤΙΖΟΝΤΑΙ**. Ορισμένοι από αυτούς θέλουν να προωθήσουν την βιοτεχνική αλιεία, την αλιεία καταδύσεων, τη φιλική προς το περιβάλλον βιώσιμη αλιεία, τους αλιείς να προστατεύσουν το περιβάλλον για να αυξήσουν τον πληθυσμό των ψαριών, την αλιεία χωροκατακτητικών ειδών με τουρίστες, με τις γνώσεις της αλιείας γενικότερα. Κάποιοι άλλοι θέλουν να προωθήσουν τη Λεμεσό για αλιευτικές δραστηριότητες, οστρακοειδή, λαβράκι, παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας ή μικρής κλίμακας σχετικό αλιευτικό τουρισμό για τη στήριξη των αλιέων μικρής κλίμακας με εναλλακτικές λύσεις και οικονομικά κίνητρα που θα τους επιτρέψουν να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση για τον αλιευτικό τουρισμό στην Κύπρο. Άλλοι θέλουν να ενισχύσουν τον τομέα της ναυτιλίας και θα ήθελαν να υιοθετήσουν το άρθρο της ΕΕ για τις αλιευτικές περιηγήσεις.

Η παραδοσιακή αυθεντική αλιεία/πρακτικές/αλιεία μικρής κλίμακας είναι μερικές από τις άλλες απαντήσεις. Επίσης την περιοχή Ζύγι της Κύπρου που είναι η πιο γνωστή περιοχή των αλιείων και των αλιευτικών δραστηριοτήτων και πρακτικών. Το Ζύγι είναι ο πιο κοινός χώρος για ψάρεμα. Στη Λετονία, στην ερώτηση "Ποια τοπική θαλάσσια φυσική κληρονομιά και παραδοσιακή αλιευτική κουλτούρα θα θέλατε να προωθήσετε στην περιοχή σας;", οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι η αλιεία φλόντερ και ρέγγας πρέπει να συνεχιστεί στο παρόν στάδιο. Όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι **το ψάρεμα με το σκάφος ή από την ακτή είναι η πιο κοινή πρακτική** ΣΤΗ Λετονία.

1.7 Ιδέες/αντίληψη για την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία

Στην Ιταλία οι ερωτηθέντες συμφωνούν ότι η αλιεία αποτελεί παράδοση στις περιοχές τους με 95% θετικά και 5% αρνητικά. Το 100% των ερωτηθέντων στη Βουλγαρία απάντησαν ότι θεωρούν την αλιεία παράδοση στην περιοχή όπου ζουν. Στην Κύπρο οι ερωτηθέντες συμφωνούν ότι η αλιεία αποτελεί παράδοση στις περιοχές τους με 82,9% θετικά και 17,1% αρνητικά. Στη Λετονία, όλοι οι ερωτηθέντες συμφώνησαν ότι η αλιεία αποτελεί παράδοση στη χώρα.

Όταν μιλούν για καινοτομία, στην Ιταλία οι ερωτηθέντες συμφωνούν ότι υιοθετούν καινοτόμες στρατηγικές οποιουδήποτε είδους στην καθημερινή τους επιχείρηση (57,5%), ενώ το 42,5% δηλώνει ότι δεν υιοθετεί. Στη Βουλγαρία, το 55% των ερωτηθέντων συμφωνούν ότι δεν χρησιμοποιούν την καινοτομία στην καθημερινή τους επιχείρηση. Ωστόσο, το 45% έχει απαντήσει ότι εφαρμόζει καινοτόμες στρατηγικές οποιουδήποτε είδους στις καθημερινές επιχειρηματικές του δραστηριότητες. Στην Κύπρο οι ερωτηθέντες δεν συμφωνούν ότι υιοθετούν καινοτόμες στρατηγικές οποιουδήποτε είδους στην καθημερινή τους επιχείρηση (68,3%), ενώ το 31,7% συμφωνεί ότι το κάνει. Το 100% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι θεωρούν ότι η αλιευτική παράδοση της Λετονίας αποτελεί κληρονομιά που πρέπει να προστατευθεί και δεν εξέτασε την καινοτομία στον τομέα αυτό.

Στην Ιταλία, το 92,5% συμφωνεί ότι ο αλιευτικός τουρισμός μπορεί να αποτελέσει εναλλακτική επιλογή για τη στήριξη των καθημερινών αλιευτικών δραστηριοτήτων τους ή για τη στήριξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων στις περιοχές τους. Στη Βουλγαρία, ένας μεγάλος αριθμός ερωτηθέντων θεωρεί τις δυνατότητες που έχει ο αλιευτικός τουρισμός ως εναλλακτική επιλογή για τη στήριξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων του: 81,3%. Στην Κύπρο, το 85,4% συμφωνεί ότι ο αλιευτικός τουρισμός μπορεί να είναι μια εναλλακτική επιλογή για τη στήριξη της καθημερινής αλιευτικής τους δραστηριότητας ή για τη στήριξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων στις περιοχές τους.

Στην Ιταλία, οι ερωτηθέντες του αλιευτικού τουρισμού συμφωνούν ότι οι **αλιείς έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση και τα περιφερειακά ή εθνικά ταμεία με ποσοστό 70 %** και 30 % δεν συμφωνούν με τη δήλωση αυτή. **Στη Βουλγαρία, το 76%** των επαγγελματιών του αλιευτικού κλάδου δηλώνουν ότι οι αλιείς έχουν πρόσβαση σε περιφερειακά ή/και εθνικά κονδύλια για τις επιχειρήσεις τους. Κατά την άποψη των επαγγελματιών της **Κύπρου**, οι αλιείς έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση και τα περιφερειακά ή εθνικά ταμεία με ποσοστό **61%** και 39% δεν συμφωνούν με τη δήλωση αυτή. Σε μια παρόμοια ερώτηση οι άνθρωποι ρωτήθηκαν εάν υπάρχει πρόσβαση σε κρατική χρηματοδότηση για διάφορες δράσεις όπως η απόσυρση του σκάφους, η πρόωρη συνταξιοδότηση κ.λπ. **Στην Ιταλία η απάντηση είναι ναι για τους περισσότερους από αυτούς με 67,5%**, ενώ το 32,5% δεν συμφωνεί με τη δήλωση. Στη Βουλγαρία 72%, οι ανταποκριτές από τη Βουλγαρία μοιράζονται ότι έχουν πρόσβαση σε κεφάλαια από την κυβέρνηση για διάφορες ενέργειες όπως πρόωρη συνταξιοδότηση ή απόσυρση σκάφους. **Στην Κύπρο η απάντηση είναι ναι για τους περισσότερους από αυτούς με 53,7%**, ενώ το 46,3% δεν συμφωνεί με τη δήλωση.

1.8 Υποστηρικτικά εργαλεία για τους φορείς εκμετάλλευσης του αλιευτικού τουρισμού

Σύμφωνα με τα υποστηρικτικά εργαλεία για τους φορείς του αλιευτικού τουρισμού, στην Ιταλία οι ερωτηθέντες ανέφεραν τα εξής:

- Αλιευτικές κοινοπραξίες (4)
- Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (4),
- Ταξιδιωτικοί πράκτορες (3)
- Γραφεία τουριστικών πληροφοριών (2)
- Κονδύλια για την προσαρμογή των σκαφών, δαπάνες μάρκετινγκ (ιστοσελίδες), χρηματοδότηση για τον ιχθυο τουρισμό (2)
- Σύμβουλοι στον επιδοτούμενο τομέα χρηματοδότησης
- Ανακούφιση από το πετρέλαιο
- Μαθήματα κατάρτισης
- Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Στη Βουλγαρία, τα κύρια εργαλεία για τη στήριξη των φορέων του αλιευτικού τουρισμού είναι τα έργα της FLAG, τα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΚ ως πρόγραμμα για τη ναυτιλία και την αλιεία. Αυτές είναι που επισημαίνονται στις απαντήσεις των ερωτηθέντων του ερωτηματολογίου για τον αλιευτικό τουρισμό. Επί του παρόντος δημιουργείται εθνικό δίκτυο αλιέων, με στόχο τη διασφάλιση της εκπροσώπησης των ενδιαφερόμενων μερών, την ανάπτυξη ικανοτήτων, τη διάδοση πληροφοριών

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου 2020-1-LV01-KA202-077503

σχετικά με το κοινοτικό πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και ναυτιλίας και αλιείας, την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τη μεταφορά γνώσεων, καθώς και την υποστήριξη της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας. Στην Κύπρο, σύμφωνα με τα υποστηρικτικά εργαλεία για τους φορείς του αλιευτικού τουρισμού, οι ανταποκριτές ανέφεραν τα εξής:

- a. EMFF
- b. Εναλλακτικό Εισόδημα
- c. DFMR και υπουργείο Περιβάλλοντος
- d. Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας
- e. Νέο σκάφος, τεχνολογικός εξοπλισμός
- f. Επιδοτήσεις από την κυβέρνηση
- g. Στήριξη των κυβερνητικών τουριστικών οργανισμών, στόχευση της αγοράς και καλό μάρκετινγκ και πωλήσεις και προώθηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων της χώρας
- h. Ταμεία τουριστικής ανάπτυξης και τοπική χρηματοδότηση
- i. Κατάρτιση, πιστοποιητικά, υποδομές, στόχος τοπικών δράσεων αλιείας

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων **στην Ιταλία** συμφωνεί ότι υπάρχει ανάγκη κατάρτισης για τη μετατροπή της αλιευτικής δραστηριότητας σε αλιευτικό τουρισμό (77,5%), ενώ το 22,5% δεν συμφωνεί με τη δήλωση. **Στη Βουλγαρία** σχεδόν τα 2/3 όλων των ανθρώπων που συμπλήρωσαν τα ερωτηματολόγια δείχνουν ότι θα χρειαστούν εκπαίδευση και υποστήριξη για να **μετατρέψουν την αλιευτική δραστηριότητα σε αλιευτικό τουρισμό - 64%**. Από την άλλη, το 36% δεν θεωρεί ότι θα χρειαστεί πρόσθετη εκπαίδευση για τη διαδικασία. **Στην Κύπρο**, η πλειονότητα των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι υπάρχει ανάγκη κατάρτισης για τη μετατροπή της αλιευτικής δραστηριότητας σε αλιευτικό τουρισμό (82,9%).

Όσον αφορά τα μαθήματα ΕΕΚ για τον αλιευτικό τουρισμό, οι ερωτηθέντες δεν γνωρίζουν αν υπάρχουν μαθήματα ΕΕΚ στην Ιταλία για τον αλιευτικό τουρισμό (95%), αν και το 5% υποστηρίζει ότι υπάρχουν μαθήματα ΕΕΚ στην τοπική και

περιφερειακή περιοχή τους. Οι ερωτηθέντες που είπαν "Ναι" άφησαν αυτές τις απαντήσεις:

- Legacoop, Φεντερπέσκα, εκπαιδευτικά μαθήματα εμπορικών ενώσεων
- Μαθήματα κατάρτισης που διοργανώνονται από την περιφέρεια της Σικελίας

Το 92% των ανθρώπων στη Βουλγαρία απάντησαν ότι δεν υπάρχουν μαθήματα ΕΕΚ για τον αλιευτικό τουρισμό στη Βουλγαρία. Το 8% που συμπλήρωσε την απάντηση "Ναι", δήλωσε ότι τέτοιες ορθές πρακτικές μπορούν να βρεθούν στα έργα της ΕΕ και της ΟΤΔ. **Στην Κύπρο οι ερωτηθέντες δεν γνωρίζουν αν υπάρχουν μαθήματα ΕΕΚ στην Κύπρο για τον αλιευτικό τουρισμό (95,1%),** αν και το 4,9% υποστηρίζει ότι υπάρχουν μαθήματα ΕΕΚ στην τοπική και περιφερειακή περιοχή τους. Για όσους απάντησαν "Ναι" στην προαναφερθείσα ερώτηση οι απαντήσεις είναι ότι γνωρίζουν Μαθήματα ΕΕΚ στην Καινοτομία, εκπαιδεύσεις που παρέχονται από το EMFF μέσω αναπτυξιακών φορέων, υπάρχουν εξειδικευμένα μαθήματα για βιώσιμο αλιευτικό τουρισμό και εκπαιδεύσεις που παρέχονται από ομάδες τοπικής δράσης αλιείας και το τμήμα αλιείας και θαλάσσιας έρευνας υπό το Υπουργείο Περιβάλλοντος στην Κύπρο. **Στη Λετονία, σχεδόν το 50% των ερωτηθέντων συμφωνούν ότι οι αλιείς θα μπορούσαν να έχουν πρόσβαση σε περιφερειακά και εθνικά ταμεία για τις επιχειρήσεις τους.** Οι ερωτηθέντες ανέφεραν μόνο ότι το κύριο υποστηρικτικό εργαλείο είναι η περιφερειακή ανάπτυξη και η εθνική χρηματοδότηση για τη γεωργία.

1.9 Ανάγκες στην εκπαίδευση/δια βίου μάθηση

Ερωτηθέντες στην ερώτηση: "Εάν θέλετε να ξεκινήσετε μια επιχείρηση στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού, ποιοι είναι οι τομείς που θέλετε να εμβαθύνετε;" απάντησαν ως εξής:

Στην Ιταλία το μάρκετινγκ τουρισμού «είναι μακράν το πιο ζητούμενο θέμα για μια νέα αλιευτική τουριστική έναρξη, ακολουθούμενη από τις ξένες γλώσσες (45%), το σχεδιασμό (42.5%), τη διοίκηση επιχειρήσεων (25%). Είναι ενδιαφέρον να σημειωθεί ότι οι άνθρωποι πόροι σημείωσαν βαθμολογία 0%. **Στη Βουλγαρία,** απαντώντας στην ερώτηση: "Εάν θέλετε να ξεκινήσετε μια επιχείρηση στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού, ποιοι είναι οι τομείς που θέλετε να εμβαθύνετε;", οι ερωτηθέντες απάντησαν στα εξής:

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου 2020-1-LV01-KA202-077503

- **Τουριστικό Μάρκετινγκ – 48%**
- Διοίκηση επιχειρήσεων – 42%
- Ξένες γλώσσες – 40%
- Πολιτισμός και παραδόσεις – 32%
- Βιολογία – 10%

Οι ανάγκες των ερωτηθέντων είναι πολύ σαφείς και θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με την κατάλληλη κατάρτιση, υποστήριξη και πόρους. **Στην Κύπρο, για τις νεοφυείς επιχειρήσεις στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού οι ερωτηθέντες θέλουν να εμβαθύνουν στους τομείς του Τουριστικού Μάρκετινγκ (24,4%), των Οικονομικών (12,2%), του Πολιτισμού και των Παραδόσεων (12,2%), του Σχεδιασμού (22%), της Διοίκησης Επιχειρήσεων (4,9%), της Βιολογίας με 9,8%, της Διοίκησης (4,9%), της Φιλοξενίας και του Ανθρώπινου Δυναμικού, του Σχεδιασμού για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του κλάδου, της Πληροφορικής και των Ψηφιακών Τεχνολογιών (2,4%).** Κανένας από αυτούς δεν ανέφερε τις ξένες γλώσσες. **Τα προγράμματα κατάρτισης που είναι απαραίτητα σε τοπικό επίπεδο και δεν είναι ακόμη διαθέσιμα θα μπορούσαν να είναι, σύμφωνα με τους ανταποκριτές στην Ιταλία:**

- **Τουριστικό μάρκετινγκ (9)**
- Επιχειρηματικός σχεδιασμός (6)
- Μαθήματα ξένων γλωσσών (3)
- Πληροφορική τεχνολογία (3)
- Πώς να διαχειριστείτε τα ευρωπαϊκά κονδύλια του της νέας προγραμματικής περιόδου του EMFF (2)
- Τεχνικές αλιείας και εφαρμογή τους
- Παρακολούθηση χειμερινών μαθημάτων
- Ολοκληρωμένη κατάρτιση στον τομέα
- Ιστορία
- Ο αλιευτικός τουρισμός συνδέεται με την πρωτοβουλία των ατόμων, και θα ήταν χρήσιμο να δημιουργηθούν κοινοπραξίες ή εταιρείες πολλαπλών υπηρεσιών

Στη Βουλγαρία, οι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι υπάρχει ανάγκη για προγράμματα κατάρτισης σε τοπικό επίπεδο που δεν είναι ακόμη διαθέσιμα στους τομείς: αλιευτικός τουρισμός, διαχείριση επιχειρήσεων στον αλιευτικό τουρισμό, μάρκετινγκ, επιχειρηματικότητα. Στην Κύπρο, τα εκπαιδευτικά προγράμματα που είναι απαραίτητα σε τοπικό επίπεδο και δεν είναι ακόμη διαθέσιμα θα μπορούσαν να είναι, σύμφωνα με τους ανταποκριτές:

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου 2020-1-LV01-KA202-077503

- Εκπαιδεύσεις για το πώς να είστε πιο φιλόξενοι, πώς να αντιμετωπίζετε τους τουρίστες
- **Επιχειρηματικά μοντέλα, μάρκετινγκ, περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, διοίκηση**
- Εκπαίδευση
- Ψηφιακές Τεχνολογίες Πληροφορικής
- Ρυθμιστική υπηρεσία τοπικής αυτοδιοίκησης για την υποστήριξη του τοπικού πολιτισμού και τη δημιουργία μιας βιώσιμης επιχείρησης που φροντίζει τη χώρα μας
- Αλιευτικός τουρισμός και Βιωσιμότητα
- Ασφάλεια στη θάλασσα
- Τουριστικό μάρκετινγκ, κατάρτιση στον αλιευτικό τουρισμό και αλιευτική δραστηριότητα.

Στη Λετονία, όλοι οι ερωτηθέντες δήλωσαν ότι μπορούσαν να παρακολουθήσουν κατάρτιση στον αλιευτικό τουρισμό.

Οι απαντήσεις στην ερώτηση «Αν θέλετε να ξεκινήσετε μια επιχείρηση στον τομέα της αλιείας-του τουρισμού, ποιες είναι οι περιοχές που θέλετε να εμβαθύνετε;», έδωσαν τις ακόλουθες απαντήσεις:

- **Τουριστικό Μάρκετινγκ 25 (50%)**
 1. Ξένες γλώσσες 24 (45%)
 2. Σχεδιασμός 1 (2%)
 3. Διοίκηση επιχειρήσεων 4 (8%)
 4. **Διοίκηση 22 (44%)**
 5. Φιλοξενία 0 (0%)
 6. Οικονομικά 16 (32%)
 7. Πολιτισμός και παραδόσεις 3 (6%)
 8. Βιολογία 1 (2%)
 9. **Ψηφιακές Τεχνολογίες Πληροφορικής 17 (34%)**
- Ανθρώπινο Δυναμικό 2 (4%)

Ως εκ τούτου, οι απαντήσεις στην αναγκαιότητα των προγραμμάτων κατάρτισης σε περιφερειακό επίπεδο έδωσαν τις ακόλουθες απαντήσεις:

1. Τουριστικό Μάρκετινγκ
2. Ξένες γλώσσες
3. Διαχείριση των έργων
- Ψηφιακές Τεχνολογίες Πληροφορικής

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου 2020-1-LV01-KA202-077503

2 Βασικά θέματα για την ανάπτυξη των κεφαλαίων / ενοτήτων κατάρτισης στο IO2 και IO3

Οι ανάγκες κατάρτισης και στήριξης της ανάπτυξης του αλιευτικού τουρισμού σε όλες τις χώρες εταίρους είναι:

1. **Προγράμματα κατάρτισης για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού** (διαχείριση, μάρκετινγκ, επιχειρηματικότητα, ορθές πρακτικές, νομικό πλαίσιο)·
2. **Προγράμματα κατάρτισης για την απόκτηση γνώσεων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών στον αλιευτικό τουρισμό** (ξένες γλώσσες, πολιτισμός και παραδόσεις, βιολογία)·
3. **Αλλαγές στο νομικό πλαίσιο όσον αφορά την πιστοποίηση και τις άδειες για δραστηριότητες στον αλιευτικό τουρισμό, τις απαιτήσεις ασφάλειας και τη φορολογία**·
4. **Ειδικά μέτρα και στήριξη της ανάπτυξης έργων** στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος θαλάσσιες υποθέσεις και αλιεία, προσαρμοσμένα στη διαφοροποίηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων με τον αλιευτικό τουρισμό και τη στήριξη της ανάπτυξης έργων.

Η κατάρτιση θα πρέπει να προσανατολίζεται στις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται για την έναρξη και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και επιχειρήσεων αλιευτικού τουρισμού, σε συνεργασία με τουριστικές επιχειρήσεις και σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη στους τοπικούς τομείς της αλιείας και της ναυτιλίας. **Πρωτοβουλίες εμπειρογνομώνων/επαγγελματιών στον τομέα της αλιείας και του τουρισμού θα πρέπει να είναι συναντήσεις, εργαστήρια ή/και συζητήσεις σχετικά με το νομικό πλαίσιο που σχετίζονται άμεσα και έμμεσα με τον αλιευτικό τουρισμό, οικονομικές ευκαιρίες για την ανάπτυξη του αλιευτικού τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών και προγραμμάτων FLAG.** Οι συνεδριάσεις, τα εργαστήρια ή/και οι συζητήσεις θα πρέπει να επιτρέπουν στους εμπειρογνώμονες να αναπτύξουν στρατηγικές, σχέδια, σχέδια και υποστηρικτικά προγράμματα για την ανάπτυξη του αλιευτικού τουρισμού, να επεξεργάζονται προτάσεις για νομικό πλαίσιο (βελτιώσεις, προσαρμογή ή δημοσίευση νέων) και να αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου 2020-1-LV01-KA202-077503

υποβάλλουν στους υπεύθυνους. Ο αλιευτικός τουρισμός θα πρέπει να προωθηθεί σε όλες τις χώρες εταίρους σε εξειδικευμένα σχολεία και πανεπιστήμια, διοικήσεις δήμων, τουριστικές και αλιευτικές ενώσεις.

3 Γραμμή βάσης για τη γνώση νέων διαδικασιών και τεχνικών μάρκετινγκ προϊόντων/υπηρεσιών στον τομέα της αλιείας-τουρισμός: σε σύγκριση με την ανάλυση των βέλτιστων πρακτικών από όλους τους χώρες εταίρους

Μπορεί να είναι χρήσιμο να επανεξεταστούν οι βέλτιστες πρακτικές για τις αλιευτικές-τουριστικές επιχειρήσεις σε όλες τις χώρες εταίρους. Στην Ιταλία αυτές είναι οι βέλτιστες πρακτικές που συλλέγονται από τα ερωτηματολόγια:

- Υπεράκτιες εκδρομές με εκδρομές για ψάρεμα, συμπεριλαμβανομένου του τελικού μπάρμπεκιου (5)
- Εκδρομή με σκάφος και επίσκεψη στους όρμους της θάλασσας για κολύμπι (4)
- Στόλος αλιέων του Σαντ'Αγκάτα ντι Μιλιτέλο (2)
- Ιστορία της περιοχής στους τουρίστες από τους ψαράδες
- Επίσκεψη στα πιο υποβλητικά φυσικά μέρη και υποδειγματικές εκδρομές για ψάρεμα
- Επίσκεψη στο καταφύγιο Zingaro, διάλειμμα κολύμβησης και επεξήγηση των κύριων αλιευτικών μεθόδων

Για παράδειγμα, στην Ιταλία, η βέλτιστη πρακτική "Lo Squalo boat" είναι ένας καθιερωμένος φορέας αλιευτικού τουρισμού χάρη στην επικοινωνία και την παρουσία του στο διαδίκτυο, συνδυάζοντας έτσι την παράδοση της αλιείας με νέους διαύλους επικοινωνίας για μια νέα υπηρεσία, τον αλιευτικό-τουρισμό που είναι ένας τρόπος διαφοροποίησης του εισοδήματος του αλιευτικού τομέα. Τα τουριστικά αξιοθέατα κοντά στο Castrignano al Capo, όπως η Santa Maria di Leuca και άλλοι διάσημοι τουριστικοί προορισμοί, αποτελούν εύφορο έδαφος για τις αλιευτικές-τουριστικές δραστηριότητες. **Ο κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας είναι η επικοινωνία που ξεκίνησε το "Lo Squalo boat" πριν από χρόνια διαβεβαιώνοντας μια συνεχής ορατότητα στο διαδίκτυο. Αυτό τονίζει τη σημασία της επικοινωνίας και της εμπορίας για τον τομέα της αλιείας-τουρισμού.**

Δεδομένου ότι η αλιεία-τουρισμός δεν εφαρμόζεται ευρέως στη **Βουλγαρία, υπάρχουν πολύ λίγα σενάρια ορθής πρακτικής που μπορούν να μοιραστούν**. Οι ερωτηθέντες απάντησαν ότι το ψάρεμα με το σκάφος ή το γιοτ τους και το πικνίκ στην παραλία ή την ακτή είναι η πιο κοινή και αναγνωρισμένη καλή πρακτική στη χώρα.

Best practices on fishing-tourism businesses in Cyprus:

- Ανάπτυξη της βιοτεχνικής αλιείας
 1. Ναυλώσεις πελαγικών ψαριών, τουριστική αλιεία με ράβδους και δίκτυα
 2. Κανονισμοί της ΕΕ
 3. Ψυχαγωγία σε ψαροχώρια, διαμερίσματα ξενοδοχείων και εκπαιδευτικές ομάδες από όλη τη χώρα
 4. Αύξηση του εισοδήματος, και παράλληλα μείωση της αλιευτικής πίεσης
 5. Διαδικτυακή διαφήμιση για την αλιεία
 6. Παροχή πληροφοριών σχετικά με το θαλάσσιο περιβάλλον και την παράκτια βιοποικιλότητα, παρακολούθηση της επαγγελματικής αλιευτικής δραστηριότητας
 7. Βιώσιμη αλιεία
 8. Το έργο CHERISH – Συμμετοχή σημαίας Πάφου – ένα έργο για τον αλιευτικό τουρισμό <https://www.interregeurope.eu/cherish/>
- Κατάρτιση της αλιείας

Η προώθηση του αλιευτικού τουρισμού, πέραν των οικονομικών και άλλων οφελιών που θα προκύψουν για τη Λεμεσό και την Κύπρο γενικότερα, θα συμβάλει σημαντικά στη διατήρηση του θαλάσσιου πλούτου, καθώς δεν θα προκαλέσει μόνιμες ζημιές στον βυθό της θάλασσας, ενώ παράλληλα αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην προώθηση της μεσογειακής πολιτιστικής κληρονομιάς της θάλασσας, με την προώθηση τοπικών προϊόντων και παραδόσεων.

Αν και πολλές από αυτές τις αλιευτικές περιοχές βρίσκονται τώρα πολύ κοντά σε δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς, εκτιμάται ότι τα οφέλη της τουριστικής ανάπτυξης συνήθως δεν φτάνουν στις αλιευτικές κοινότητες. **Ο αλιευτικός τουρισμός θα επιτρέψει**

στους τουρίστες να συνδεθούν με τις τοπικές κοινωνίες, προσφέροντας μοναδικές εμπειρίες τόσο στους επισκέπτες όσο και στους φορείς εκμετάλλευσης.

Όπως τονίζεται, **η οικονομική κατάσταση των αλιευτικών κοινοτήτων μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά με τον εμπλουτισμό της τουριστικής προσφοράς**. Ταυτόχρονα, **θα δημιουργήσει νέες πηγές εισοδήματος για τους παραδοσιακούς αλιείς** και προφανώς θα οδηγήσει σε δεύτερες σκέψεις τους νέους επαγγελματίες που, ενδεχομένως απογοητευμένοι, σχεδίαζαν ή έψαχναν τρόπους να αποσυρθούν από αυτόν τον τομέα.

Οι πρακτικές στη Ρουμανία και την Τουρκία προσανατολίζονται κυρίως προς την αλιεία ως χόμπι και ευνοούν τη δραστηριότητα αναψυχής, καθώς αποτελεί κύριο σκοπό επισκέψεων στα μέρη. Στη Βουλγαρία διοργανώνονται περιηγήσεις για τους τουρίστες ως ψυχαγωγική δραστηριότητα που ενισχύει την εμπειρία διακοπών και συνήθως περιλαμβάνει μεσημεριανό γεύμα, κολύμπι, πικνίκ, ηλιοθεραπεία.

Στη Ρουμανία υπάρχει πρακτική επισκέψεων σε παραδοσιακά ψαροχώρια και εμπειρία τοπικής γαστρονομίας, επισκέψεις σε μνημεία φυσικής κληρονομιάς και παρατήρηση πτηνών στο δέλτα του Δούναβη. Η μικρή εταιρεία που διοργανώνει τα ταξίδια απασχολεί έμπειρους, ενθουσιώδεις ανθρώπους, οι οποίοι πρέπει να πουν στους τουρίστες όλα όσα θέλουν να μάθουν για τον Δούναβη. Η εταιρεία αλιείας-τουρισμού διαθέτει μηχανοκίνητα σκάφη ειδικά εξοπλισμένα για να φιλοξενήσουν τους επισκέπτες και φαίνεται να έχουν κάποια συμφωνία με τους ντόπιους αλιείς. Το τουριστικό σκάφος προσεγγίζει τους αλιείς στη δουλειά και οι ψαράδες τους λένε για τη δουλειά τους και δείχνουν τα αλιεύματά τους.

Στη Μαύρη Θάλασσα υπάρχουν διαφορετικές συνθήκες αλιείας σε σύγκριση με τη Μεσόγειο και το Αιγαίο Πέλαγος. Η κύρια αλιευτική περίοδος στη Μαύρη Θάλασσα είναι από τον Απρίλιο έως τα μέσα Ιουνίου και από τον Σεπτέμβριο έως τα μέσα Νοεμβρίου. Αλλά αυτή είναι μια καλή ευκαιρία για τον αλιευτικό τουρισμό να συμβάλει στην επέκταση της θερινής τουριστικής περιόδου.

4 Συμπέρασμα / βασικά σημεία της έκθεσης συγκριτικής αξιολόγησης

Ο τομέας του αλιευτικού τουρισμού δεν αποτελεί καινοτομία στην Ιταλία. Τα τελευταία χρόνια, υπάρχουν πολλές πρωτοβουλίες επιχειρηματιών και αλιευτικών συνεταιρισμών. Ωστόσο, τα αναμενόμενα αποτελέσματα δεν έχουν ακόμη επιτευχθεί, διότι ήταν και εξακολουθεί να είναι δύσκολο να δημιουργηθούν οδοί επιχειρήσεων στον επαγγελματικό τουριστικό τομέα. **Ένα κύριο ζήτημα είναι η δημιουργία ενός αποτελεσματικού δικτύου μεταξύ των εγκαταστάσεων υποδοχής, των αλιέων και των ταξιδιωτικών γραφείων για την απόκτηση τουριστών από ολόκληρη την ΕΕ.**

Ο αλιευτικός τομέας της Κύπρου αντιμετωπίζει σήμερα σημαντικά προβλήματα βιωσιμότητας, λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως η υπεραλίευση ορισμένων ειδών βυθού και πελαγικών ειδών, η χαμηλή παραγωγικότητα της περιοχής, ο περιορισμός των αλιευτικών πεδίων στην Κύπρο λόγω της τουρκοκρατίας, **η έλλειψη επαγγελματικής κατάρτισης των αλιέων στις σύγχρονες μεθόδους αλιείας και ναυσιπλοΐας** καθώς και την προτίμηση των καταναλωτών για συγκεκριμένα είδη ψαριών σε συνδυασμό με τη δυσκολία τους να δεχτούν νέα είδη. Επιπλέον, η αυξανόμενη παρουσία ξένων ειδών επιδεινώνει τις αρνητικές επιπτώσεις στο οικοσύστημα και την αλιεία. **Είναι επίσης αναγκαίο να βελτιωθεί το σύστημα εμπορίας των αλιευτικών προϊόντων.**

Η οργάνωση και η παροχή αλιευτικών περιηγήσεων με σκάφος θεωρείται ίση με τον αλιευτικό τουρισμό ή αυτή είναι η κύρια δραστηριότητα που μπορεί να συνδεθεί με την αλιεία-τουρισμός στη Ρουμανία, τη Βουλγαρία και την Τουρκία. **Οι εκδρομές προσφέρονται κυρίως από ιδιωτικές εταιρείες στον τουρισμό και τις μεταφορές (ταξιδιωτικά γραφεία, ναυτιλιακούς μεταφορείς).** Υπάρχουν καλές ευκαιρίες για ανάπτυξη του αλιευτικού τουρισμού στη Βουλγαρία.

Υπάρχει ανάγκη για ισχυρό διάλογο, με στόχο την προσαρμογή και τη βελτίωση του νομικού πλαισίου που συνδέεται με την ανάπτυξη της αλιείας-τουρισμού με τη συμμετοχή των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών- εμπειρογνομόνων στον τομέα της αλιείας και του τουρισμού, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων των ΟΤΔ, των αλιευτικών ενώσεων, των ιδρυμάτων στον τομέα των θαλάσσιων υποθέσεων και της αλιείας, των υπεύθυνων σε θέματα πολιτικής, των

εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με μαθήματα μελέτης στον τουρισμό, τις θαλάσσιες υποθέσεις και την αλιεία.

Υπάρχει ανάγκη κατάρτισης σχετικά με την ανάπτυξη της αλιείας-τουρισμού για επαγγελματίες στον τομέα της αλιείας και του τουρισμού.

Οι πρωτοβουλίες για τη διάδοση της αλιείας-τουρισμού στη Βουλγαρία μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξή της.

Οι δυνατότητες ανάπτυξης του αλιευτικού τουρισμού στη Βουλγαρία ακολουθούν ως εξής:

- Οι επαγγελματίες (νέοι και μέσης ηλικίας) στον τομέα της αλιείας και του τουρισμού παρακινούνται και πείθονται ότι η αλιεία-τουρισμός είναι πολύ καλή υποστηρικτική δραστηριότητα για τις αλιευτικές επιχειρήσεις και μπορεί να ενισχύσει την εμπειρία των τουριστών;
- Διοργάνωση περιηγήσεων του αλιευτικού τουρισμού με αλιευτικές δραστηριότητες (μάθηση, παρατήρηση, πρακτική) και επισκέψεων σε μέρη με φυσική και πολιτιστική κληρονομιά, συμπεριλαμβανομένων των υποθαλάσσιων υδάτων, κατά μήκος των ακτών της Μαύρης Θάλασσας;
- Επισκέψεις σε παραδοσιακά ψαροχώρια και εμπειρία τοπικής γαστρονομίας (Κουζίνα Μαύρης Θάλασσας), εκμάθηση για τις αλιευτικές παραδόσεις και την εργασία, αγορές φρέσκων ψαριών από ψαράδες;
- Πρακτική της αλιείας-τουρισμός κατά τη χαμηλή περίοδο - Απρίλιος, Μάιος, Σεπτέμβριος και Οκτώβριος για μεμονωμένους τουρίστες, που ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για την τοπική κοινοτική ζωή, τις παραδόσεις και τον πολιτισμό, τον οικοτουρισμό, την παραδοσιακή αλιεία και την υψηλή περίοδο για τουρίστες με ψυχαγωγικό σκοπό;
- Πρακτική αλιείας-τουρισμού σε συνεργασία με Ρουμάνους αλιείς ή επιχειρήσεις στον τομέα του αλιευτικού τουρισμού.

Τα κύρια προβλήματα για την ανάπτυξη του αλιευτικού τουρισμού είναι η λαθροθηρία (και η προφανής έλλειψη αστυνομίας υδάτων) και η έλλειψη κατάλληλου νομικού πλαισίου για τον καθορισμό ή την αναγνώριση του αλιευτικού τουρισμού, καθώς και σχετικά με τις άδειες, τα

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει μόνο τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν. Αριθμός έργου 2020-1-LV01-KA202-077503

πιστοποιητικά, τα πρότυπα ασφαλείας, τη φορολογία. Με βάση τις συζητήσεις με τους αλιείς, η πρόσθετη πιστοποίηση του σκάφους για την παρουσία επιβατών/τουριστών στο πλοίο, οι επενδύσεις στη διασφάλιση της ασφάλειας των τουριστών, η έλλειψη άδειας για νυχτερινή αλιεία, η ανάγκη αναφοράς αναχώρησης θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως κύρια εμπόδια για τον αλιευτικό τουρισμό.

Το ίδιο ισχύει και για τη Λετονία , όπου ο αλιευτικός τουρισμός είναι γνωστή δραστηριότητα , αλλά έχει μεγάλα περιθώρια βελτίωσης. Οι τοπικοί αλιείς πρέπει να συμμετέχουν σε περιηγήσεις ψαριών, υποστηριζόμενοι για να επενδύσουν σε εξοπλισμό, πιστοποιητικό και άδεια να μεταφέρουν τουρίστες στο πλοίο, συμπεριλαμβανομένης της νύχτας. Ένα κύριο ζήτημα είναι η δημιουργία ενός αποτελεσματικού δικτύου μεταξύ των εγκαταστάσεων υποδοχής, των αλιέων και των ταξιδιωτικών γραφείων για την απόκτηση τουριστών από ολόκληρη την ΕΕ.